PATVIRTINTA
Kauno Tirkiliškių mokyklos-darželio Direktorės
2023 m. spalio 18 d. įsakymu
Nr. V-70

PRIEŠMOKYKLINIŲ IR PRADINIŲ KLASIŲ MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) apibrėžia mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo tikslus ir būdus, vertinimo lygmenis ir principus, mokinių įgytų kompetencijų vertinimą ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarką. Šiame Apraše mokinių mokymosi pasiekimai apima ir mokymosi pažangą, tai yra mokinio nuolatinį augimą ir judėjimą išsikeltų mokymosi tikslų link, bei ugdymo rezultatus, kurie atspindi mokinių įgytas kompetencijas.

2. Mokinio įgytų kompetencijų vertinimas yra integrali ugdymo proceso dalis. Vertinimas suprantamas kaip mokytojo ir mokinio tarpusavio sąveika, kurios metu kaupiama informacija apie mokinio mokymąsi, pažangą ir įvairiais būdais teikiamas grįžtamasis ryšys mokiniui apie jo pasiekimus, pateikiamos rekomendacijos dėl tolesnio mokymosi.

3. Mokymosi pasiekimų vertinimo procesas grindžiamas vertybiniais orientyrais, leidžiančiais atskleisti mokinių visapusiškus gebėjimus tinkamiausiu būdu ir sudaryti galimybes juos plėtoti. Jais paremta kasdienė vertinimo praktika prisideda prie įtraukios ir mokinį, ir mokytoją įgalinančios mokyklos kultūros formavimosi.

4. **Apraše vartojamos sąvokos:**

4.1 **Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas** – kriterijais grįstas ugdymosi ir mokymosi stebėjimas ir grįžtamasis ryšys, informacijos apie mokymosi procesus ir rezultatus rinkimas ir kaupimas, interpretavimas ir naudojimas mokymo ir mokymosi kokybei užtikrinti.

4.2 **Įvertinimas** - vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

4.3 **Įsivertinimas** - paties mokinio ugdymosi proceso, pasiekimų ir pažangos stebėjimas, vertinimas ir apmąstymas, nusimatant tolesnius mokymosi žingsnius.

4.4 **Individualios pažangos (idiografinis) vertinimas** - vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniaisiais stebima ir vertinama daroma pažanga.

4.5 **Diagnostinis vertinimas** - vertinimas, kuriuo naudojamasi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus.

4.6 **Formuojamasis vertinimas** - nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.

4.7 **Apibendrinamasis vertinimas** - vertinimas, naudojamas baigus programą. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus pradinio ugdymo programos pabaigoje.

II SKYRIUS
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMAS, TIKSLAI IR BŪDAI

5. **Vertinimo tikslas -** padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei; pateikti informaciją suinteresuotiems asmenims apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą; nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

6. Išskirti trys **pagrindiniai** mokinių mokymosi **pasiekimų vertinimo tikslai**:

6.1. padėti mokytis. Vertinimas ugdymo procese skirtas informacijai apie mokinių pasiekimus kaupti. Sukaupta informacija padeda suprasti, kaip formuojasi prasminiai ryšiai tarp mokinio turimos ir naujai įgytos patirties, apmąstyti mokymosi eigą, sėkmių ir nesėkmių priežastis. Šios informacijos pagrindu mokytojo teikiamas grįžtamasis ryšys padės mokiniui kryptingai mokytis bei įveikti nesėkmes. Šis tikslas įgyvendinamas kasdienio ugdymo praktikoje, taikant įvairias vertinimo bei įsivertinimo strategijas bei metodus;

6.2. pripažinti ir sertifikuoti rezultatus. Šiuo tikslu siekiama nustatyti mokinių mokymosi pasiekimų lygį pasibaigus tam tikram mokymosi laikotarpiui. Šiam tikslui pasiekti kaupiama informacija apie mokinio pasiekimus konkrečiu laikotarpiu. Ši informacija naudojama pripažįstant ugdymo rezultatus, priimant mokytis į aukštąją mokyklą, profesinio mokymo įstaigą;

6.3. valdyti ugdymo proceso kokybę. Šis tikslas orientuotas į mokyklos-darželio veiklos tobulinimą ir yra būtinas sprendimams priimti.

7. **Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.**

7.1 **Kasdieninis – formuojamasis vertinimas.** Didžiąją dalį (apie 80-90%*)* vertinimo informacijos vaikams pateikiame žodžiu. Vertinimo informaciją raštu pateikiame mokinių darbuose, elektroniniame dienyne, ataskaitose. Jei vertinant mokinio darbą parašomas trumpas komentaras, jo rašyti į elektroninį dienyną nereikia.

Komentaras turėtų būti:

- pozityvus, pripažįstantis atlikto darbo vertę;
- palaikantis vaiko pastangas;
- jame turi atsispindėti vertinimo kriterijai;
- nurodytos taisytinos vietos;
- pasiūlyta, kaip galima būtų pagerinti darbą.

7.2 **Diagnostinis vertinimas** atliekamas norint įvertinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą bei numatyti tolesnio mokymosi galimybes. Diagnostinis testas padeda mokiniui įsivertinti ir padedant mokytojui išsikelti mokymosi tikslus.

8. **Mokykloje susitarta:** mokiniams atlikus patikrinamuosius darbus (diktantus, testus ir kt.), žymėti *klaidų skaičių ir* surinktus taškus, juos perskaičiuojant ir pateikiant tėvams procentine išraiška, o dienyne įrašant žinias atitinkantį lygį.

8.1 mokinių pasiekimų vertinimo lygiai ir procentinės išraiškos atitiktis:

8.1.1. vertinant 2 ir 4 klasių mokinių pasiekimus:

Lygis	**Procentinė išraiška**
Aukštesnysis	85% - 100%
Pagrindinis	84% - 60%
Patenkinamas	30% - 59%
Nepatenkinamas	0% - 29%

8.1.2 vertinant 1 ir 3 klasės mokinių pasiekimus:

Lygis	**Procentinė išraiška**
Aukštesnysis	90% - 100%
Pagrindinis	60% - 89%
Patenkinamas	40% - 59%
Slenkstinis	20% - 39%
Nepatenkinamas	0% - 20%

8.2. Pasiekimų vertinimo kriterijai pagal testų taškus:

8.2.1 vertinant 2 ir 4 klasių mokinių darbus:

TESTAI			**Procentinė išraiška**	**Pasiekimų lygis**
30 taškų	**25 taškai**	**20 taškų**		
30 - 26 t.	25 – 22 t.	20 - 17 t.	85% - 100%	Aukštesnysis
25 – 18 t.	21 – 15 t.	16 – 12 t.	84% - 60%	Pagrindinis

17 – 9 t.	13 – 8 t.	11 – 6 t.	30% - 59%	Patenkinamas
≥ 8 t.	≥ 7 t.	≥ 5 t.	0% - 29%	Nepatenkinamas

8.2.2. vertinant 1 ir 3 klasių mokinių darbus:

TESTAI			**Procentinė išraiška**	**Pasiekimų lygis**
30 taškų	**25 taškai**	**20 taškų**		
30 - 27 t.	25 – 23 t.	20 - 18 t.	90% - 100%	Aukštesnysis
26 – 18 t.	22 – 15 t.	17 – 12 t.	60% - 89%	Pagrindinis
17 – 12 t.	14 – 10 t.	11 – 8 t.	40% - 59%	Patenkinamas
11 – 6 t.	9 – 5 t.	7 – 4 t.	20% - 39%	Slenkstinis
≥ 5 t.	≥ 4 t.	≥ 4 t.	0% - 20%	Nepatenkinamas

8.3 Pasiekimų vertinimo kriterijai pagal diktanto klaidas:

8.3.1. vertinant 2 ir 4 klasių mokinių diktantus:

Klaidų skaičius	**Pasiekimų lygis**
0 – 1 kl.	Aukštesnysis
2 – 5 kl.	Pagrindinis
6 – 7 kl.	Patenkinamas
≤ 8 kl.	Nepatenkinamas

8.3.2. vertinant 1 ir 3 klasių mokinių diktantus:

Klaidų skaičius	**Pasiekimų lygis**
0 – 1 kl.	Aukštesnysis
2 – 5 kl.	Pagrindinis
6 – 7 kl.	Patenkinamas
8 kl.	Slenkstinis
≤ 9 kl.	Nepatenkinamas

9. **Vertinimo fiksavimo formos** pasirenkamos mokytojo nuožiūra:

- Mokinių darbai ir sąsiuviniai (tikrinami ir vertinami rašto darbai);
- Mokinių įsivertinimas (mokiniai savo pastangas įsivertina klasėje sutartais įsivertinimo būdais (žodžiu ar raštu);
- Elektroninis dienynas (pateikiama informacija tėvams apie ugdymosi pasiekimus ir pažangą. Baigus I ir II pusmečius mokinių pažanga ir pasiekimai įvertinami lygiais.)

- Individualūs aplankai (mokytojo nuožiūra mokinių darbai gali būti kaupiami aplankuose).

10. **Mokomųjų dalykų pasiekimų vertinimo normos:**

10.1. **Dorinis ugdymas (tikyba, etika).** 1-4 klasėje mokinių pasiekimai pusmečio (metų) pabaigoje vertinama lygiais: aukštesnysis, pagrindinis, patenkinamas, nepatenkinamas / slenkstinis

10.2. **Užsienio kalbos (anglų)** 2-4 klasėse pasiekimai vertinami lygiais.

10.3. **Lietuvių kalba, matematika, pasaulio pažinimas / visuomeninis ugdymas, gamtos mokslai, šokis, fizinis ugdymas, muzika, dailė ir technologijos** 1-4 klasėse pusmečio (mokslo metų) pabaigoje vertinama lygiais: aukštesnysis, pagrindinis, patenkinamas, nepatenkinamas / slenkstinis.

11. **Priešmokyklinio ugdymo mokinių pasiekimai** (6 ugdymosi sritys: gamtamokslinis ugdymas, kalbinis ugdymas, matematinis ugdymas, visuomeninis ugdymas, sveikatos ir fizinis ugdymas) vertinamos aprašomuoju būdu įvertinimus 3 pasiekimų lygius: iki pagrindinio, pagrindinis ir virš pagrindinio.

12. **Vertinimo fiksavimas elektroniniame dienyne.**

11.1. Vertinimo fiksavimo dažnumas:

- Jei 1 savaitinė pamoka, rašomi ne mažiau kaip 1 įvertinimas per mėnesį mokiniui;
- Jei 2 savaitinės pamokos, rašomi ne mažiau kaip 2 įvertinimas per mėnesį mokiniui;
- Jei 3-5 savaitinės pamokos, rašomi ne mažiau kaip 3 įvertinimai per mėnesį mokiniui;
- Jei 7-8 savaitinės pamokos, rašomi ne mažiau kaip 1-2 įvertinimą per savaitę mokiniui;

12.2. Informacijos pateikimas elektroniniame dienyne:

- Informacija apie mokinių pažangą ir pasiekimus fiksuojama dalyje „Įvertinimas“;
- Kita informacija apie mokinio socialinius (gebėjimą būti grupės nariu, klasės ir mokyklos
- Taisyklių *(susitarimų)* laikymąsi bei kt.) ir darbo įgūdžius (pasiruošimą pamokai, dėmesingumą, kruopštumą bei kt.) fiksuojama dalyje „Pagyrimai/pastabos“ arba „Komentarai“;
- I, II pusmečių ir metiniai mokinių pažangos ir pasiekimų įvertinimai (įvardinant pasiekimo lygmenis) rašomi dalyje „Trimestrai/pusmečiai“;

13. **Tėvų informavimas:**

13.1. Apie mokinio daromą pažangą ir pasiekimus tėvai yra informuojami žodžiu, įrašais sąsiuviniuose ir elektroniniame dienyne;

13.2. Pasibaigus pusmečiui (mokslo metams) mokinio mokymosi pažanga ir pasiekimai įvertinami elektroniniam dienyne;

13.3. 2-3 kartus per mokslo metus organizuojami klasių mokinių tėvų susirinkimai: vienas - mokslo metų pradžioje yra organizuojamas tėvų susirinkimas, kuriame supažindinama su ugdymo proceso ypatumais ir vertinimo sistema. Antras - pasibaigus I pusmečiui kuriame analizuojami ugdymosi pasiekimai, o kiti klasių tėvų susirinkimai organizuojami mokyklos vadovų ar klasės mokytojo nuožiūra.

13.4. 1-2 kartus per mokslo metus organizuojamos individualių pokalbių ugdymo klausimais dienos, kurių metu mokinio pažanga ir pasiekimai aptariami dalyvaujant klasės mokytojai, dalykų mokytojams, mokinio tėvams (globėjams), švietimo pagalbos specialistams ir/ar mokyklos administracijai.

13.5. Baigus priešmokyklinio ugdymo programą rengiamas priešmokyklinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas**.**

IV SKYRIUS
MOKINIŲ ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

14. Įvairiapusė ir dinamiška kompetencijos apibrėžtis suponuoja, kad kompetenciją galima pamatyti, t. y. atpažinti konkrečioje veikloje. Turiningas mokyklos gyvenimas užtikrina, kad mokiniai ugdosi kompetencijas atlikdami užduotis pamokų metu ir dalyvaudami kitose ugdomosiose veiklose. Todėl, vertindami mokinių įgytas kompetencijas, mokytojai vadovaujasi nuostata, kad:

14.1. ugdant mokinių kompetencijas dalyku, jos vertinamos kartu su dalykiniais pasiekimais;

14.2. mokinių kompetencijos, įgytos dalyvaujant socialinėse, pilietinėse, kultūrinėse ir kitose ugdomosiose veiklose, vertinamos mokyklos nustatyta tvarka, pvz., kaupiant mokinio veiklų aplanką, fiksuojant mokinių pasiekimų informaciją dienyne ar kitais būdais.

15. Mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti naudojami formuojamojo ir mokyklos vidinio apibendrinamojo vertinimo būdai. Formuojamasis mokinio įgytų kompetencijų vertinimas skatina individualią pažangą ir kompetencijų ugdymą, todėl jam ugdymo procese turi būti skiriama daugiausia laiko ir dėmesio. Sukaupta informacija ir kiti mokinių įgytų kompetencijų įrodymai tam tikro mokymosi etapo pabaigoje apibendrinami įvertinimu, pasiekimų lygiu, žodiniu ar rašytiniu komentaru.

16. Planuojant mokinių įgytų kompetencijų vertinimą numatomas mokymosi kelias, vedantis ugdymo siekinių link: pradedama nuo ugdymo siekinio identifikavimo ir jo suskaidymo į mažesnius žingsnius, kurie mokiniams padėtų artėti prie iš(si)kelto tikslo, po to planuojamas mokymosi turinys, numatant mokymosi užduotis ir parenkant veiklas:

16.1. ugdymo siekinių numatymas. Vadovaujantis bendrosiomis programomis ir atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius, klasės kontekstą ir mokyklos kultūrą, apibrėžiami konkretūs ugdymo siekiniai;

16.2. mokymosi žingsnių ir požymių planavimas. Numatoma, kokie mokymosi požymiai parodys, kad mokiniai, sėkmingai įveikdami mažesnius žingsnius, kryptingai juda link užsibrėžto siekinio;

16.3. mokymosi užduočių ir veiklų parinkimas. Mokinių įgytų kompetencijų ugdymo pagrindas yra prasmingos veiklos ir turtingos užduotys. Jomis laikomos probleminės, tiriamosios, analitinės, projektinės ir kt. užduotys bei veiklos. Joms įgyvendinti pasitelkiami įvairūs mokymosi šaltiniai bei aplinkos, svarstomi

mokiniams aktualūs klausimai bei problemos ir mokomasi skirtingose aplinkose. Jų išdava – mokinių priimti ir praktiškai taikomi sprendimai. Tokio pobūdžio užduotys ir veiklos ugdo aukštesnio lygmens mąstymą, padeda užtikrinti dermę tarp ugdymo siekinių, mokymosi veiklų bei vertinimo.

17. Mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti svarbus veiksmingas grįžtamasis ryšys. Tai yra mokiniui teikiama informacija apie jo pasiekimus ir mokymosi kelią ugdymo (pamokų) metu ir dalyvaujant socialinėse, pilietinėse, kultūrinėse bei kitose mokyklos ugdomosiose veiklose. Grįžtamasis ryšys yra abipusis. Teikdami grįžtamąjį ryšį mokytojai palaiko mokinius, skatina būti atvirus, ieškoti, nebijoti klysti. Mokiniui svarbu sužinoti, ką ir kaip jam reikėtų tobulinti savo mokymosi procese, kad darytų pažangą ir gerėtų jo mokymosi pasiekimai:

17.1. grįžtamasis ryšys teikiamas įvairiomis formomis (žodžiu, raštu, neverbaline kalba) ir skatinti mokinį pasitikėti savo jėgomis, siekti geresnių rezultatų, motyvuoti mokytis;

17.2. mokykloje susitarta dėl bendrų principų teikiant grįžtamąjį ryšį, kad būtų laikomasi vienodo sisteminio požiūrio, atsispindinčio mokyklos vertinimo tvarkoje;

17.3. grįžtamasis ryšys teikiamas pasitelkiant vertinimo įrankius, fiksuojančius kompetencijos augimą.

17.4. mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti pasitelkiamas kaupiamasis vertinimas, sudarantis galimybes kaupti išsamią informaciją apie kompetencijų pokyčius ilgesnėje laiko atkarpoje bei panaudoti ją grįžtamajam ryšiui teikti. Kaupiamasis vertinimas remiasi mokytojo kokybiniais pastebėjimais apie mokinio daromą pažangą.

18. Įvertinimas yra konstatuojamojo pobūdžio grįžtamojo ryšio forma. Skatinant individualią pažangą, didelę vertę turi mokytojo pastebėjimai apie atliktos užduoties kokybę ir rekomendacijos dėl užduoties atlikimo tobulinimo.

V SKYRIUS
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO REZULTATŲ PANAUDOJIMAS

19. Vertinimo rezultatų panaudojimą nusako vertinimo tikslas, todėl būtina užtikrinti, kad rezultatai, gauti vertinant mokinių pasiekimus pasirinktu būdu, būtų naudojami pagal paskirtį, ugdymo procesui tobulinti: padėti mokytis, patvirtinti rezultatus ir išsilavinimą, stebėti ir valdyti ugdymo kokybę.

20. Formuojamuoju būdu vertinamas kasdienis mokymasis ir mokinio pažanga, kurio metu sukaupiama informacija, kuri turėtų būti naudojama kasdieniam mokymosi procesui stebėti, planuoti ir jį tobulinti. Tai kokybinio pobūdžio informacija, todėl vengiama ją transformuoti į skaičiais reiškiamus įvertinimus.

21. Vertinant pasiekimus apibendrinamuoju būdu, mokinių rezultatai yra naudojami mokinio pasiekimų lygiui nustatyti, užfiksuoti ir vėliau panaudoti rezultatams įskaityti ir įgytam išsilavinimui patvirtinti.

22. Nacionalinių ir tarptautinių pasiekimų patikrinimų rezultatai naudojami mokyklos, savivaldybės, nacionalinio lygmens rezultatams stebėti ir ugdymo kokybei užtikrinti, reikiamiems vadybiniams sprendimams priimti.

VI SKYRIUS
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO PRINCIPAI

23. Mokinių pasiekimų vertinimo esmė – padėti mokiniui mokytis ir tobulėti. Mokinių pasiekimų vertinimas grindžiamas atvirumu, nešališkumu, visų mokyklos bendruomenės narių bendravimu ir bendradarbiavimu.

24. Vertinant mokinių pasiekimus laikomasi nuostatos, jog kiekvienas mokinys gali augti ir tobulėti, kai jam sudaromos jo poreikius atitinkančios sąlygos bei teikiama reikalinga pagalba.

25. Vertinami yra mokinių pasiekimai, todėl vertinimas neturi būti suprantamas kaip apdovanojimo ar drausminimo priemonė.

26. Mokinių pažanga skatinama asmeninio tobulėjimo, o ne būti geresniam už kitą siekiu.

27. Mokytojas, planuodamas, organizuodamas ir įgyvendindamas mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą:

27.1. vadovaujasi Pedagogų etikos kodeksu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-561 „Dėl Pedagogų etikos kodekso patvirtinimo“;

27.2. ugdymo procese taiko adekvačius mokinių mokymosi pasiekimų stebėsenos ir vertinimo metodus;

27.3. kuria ir palaiko į mokymąsi orientuotą vertinimo kultūrą;

27.4. kolegialiai sprendžia mokinių įgytų kompetencijų vertinimo klausimus;

26.5. nuolat reflektuoja savo mokymo, mokinių mokymosi pasiekimų ir įgytų kompetencijų vertinimo praktikas, jų pridėtinę vertę kiekvieno mokinio mokymuisi;

27.6. tobulina instrumentus, padedančius įvertinti mokinių mokymosi pasiekimus ir įgytas kompetencijas;

27.7. aptaria su mokiniais akademinio sąžiningumo klausimus ir galimas pasekmes nesilaikant sąžiningumo principo;

27.8. principingai reaguoja į mokinių nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, naudojimasis pašaline pagalba atsiskaitymų metu ir pan.;

27.9. teikia informaciją ir išsamiai paaiškina tėvams (globėjams, rūpintojams) apie mokinių mokymosi pasiekimus ir problemas;

27.10. vertinimo proceso metu gerbia mokinių privatumą ir išlaiko konfidencialumą;

27.11. tinkamai tvarko mokinių mokymosi pasiekimų stebėsenos ir vertinimo duomenis.

VII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Vadovaudamosi šiuo Aprašu, kolegialumo ir bendradarbiavimo principais, rengiami vidaus teisės aktai, reglamentuojantys mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo tvarką, ir kiti su mokinių mokymosi pasiekimų vertinimu susiję dokumentai.

_____